

IX. évfolyam 6. szám
2008. május 19.

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem
hallgatóinak és
közalkalmazottainak lapja

Minőséggel a legjobbak között

→ Minőség felsőfokon:
ISO és MEES tanúsítványok

→ Tudósutánpótlás egyetemi seregszemléje

Lapszámunk tartalmából

Felzárkózó reumatológia oktatás

Április 3-án mutatták be a valóban naprakész ismereteket tartalmazó, tetszetős kivitelben megjelent reumatológiai tankönyvet. Ebből az alkalomból beszélgettünk a szerkesztővel, **Poór Gyula** egyetemi tanárral, a III. Belklinika II. sz. Kihelyezett Részlegének (ORFI) vezetőjével.

6. oldal

Bevezetés előtt az ÁOK megújult kurrikuluma

Ösztől már az új kurrikulum alapján tanulnak az elsőéves orvostanhallgatók és később a magasabb évfolyamosok is. A kötelező tantárgystruktúra tehát összeállt – márciusi ülésén fogadta el az ÁOK Kari Tanácsa. A reform lényegéről és a megvalósításról kérdeztük **Hunyady Lászlót**, aki a kar oktatási dékánhelyetteseként látta el a Kurrikulum és Programakkreditációs Bizottság elnöki feladatait.

7-8-9. oldal

Élén sportnak, tanulásnak

Óber Andreával, a jó tanuló – jó sportoló pályázat második helyezettjével, az Egészségtudományi Kar hallgatójával beszélgettünk.

10. oldal

A TF-nek kötelező előrelépnie

A felsőoktatás ma szolgáltatás, és a benne dolgozóknak kötelességük, hogy minél magasabb szinten szolgáltsanak. Így látja ezt **Radák Zsolt** professzor, a Testnevelési és Sporttudományi Kar tudományos és külkapcsolati dékánhelyettese.

11. oldal

Zsolnai Béla professzor nyolcvan éves

Pajor Attila klinikaigazgató köszöntötte a magyar nőorvosok egyik kiemelkedő alakját, aki 50 éve dolgozik a klinikán.

12. oldal

Onkológiai centrum az Urológiai Klinikán

Immár 10 éve, hogy **Romics Imre** professzor az Urológiai Klinika vezetésének átvételét követően onkológiai központ létrehozását határozta el. Ezen belül kemoterápiás részleg működése indult el a közelmúltban.

13. oldal

Nélkülözhetetlen dietetikuskok

Tavalyi tavaszi nemzeti ünnepünkön **Újvári Zoltánné**, a Kútvolgyi Klinikai Tömb Dietetikai Szolgálatának vezetője Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott. 1968 óta dolgozik az egészségügyben.

14. oldal

Csak webben olvasható cikkeink

Aktuális kórházügyek, jövőbeni kilátások

A Magyar Kórházszövetség XX. kongresszusán az aktuálisan legérdekesebb strukturális, szakpolitikai és szakmai témák egyaránt szóba kerültek Debrecenben április 2-4. között. **Radnai Anna** írása.

Üdülési lehetőségek 2008

Jelentkezés: telefonon vagy személyesen.

SOTE Szakszervezet 1094 Budapest, Ferenc tér 15. fszt. 9.
Telefon: 3804 egyetemi mellék, telefon/fax: 215-3311.

A Baráti Kör márciusi és áprilisi összejöveteleiről

A márciusi összejövetlen a többi közt az Avicenna International College-ről és orvostörténeti kézikönyvekről hallhattak előadást a résztvevők. A klubdelután második felében **Szállási Árpád** ny. egyetemi tanár, orvos-történész volt a szó. **Az áprilisi baráti találkozó Kozák Lajos** orvos-mérnök, az egyetem MR Központjának tanársegédje tartott előadást. Majd **Csillag András**, az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet igazgatója beszélt a többi közt TDK-s múltjáról, és kísérletsorozatáról. **Kondor Endre** írása.

Pályázati lehetőségek

Hírek, események – röviden csak weben

Címlapon fent: Minőséget garantáló tanúsítványok

A Semmelweis Egyetem Központi Irányítása ISO minőségirányítási rendszerről kapott oklevelet, az I. sz. Belgyógyászati Klinika és az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika pedig MEES szerinti tanúsítást szerzett. *Cikk az 5. oldalon.* A képen **Szathmári Miklós**, **Jákó Kinga**, **Kákonyi András**, **Tulassay Tivadar**, **Ódorné Cziegler Mária** és **Stubnya Gusztáv**. Fotó: **D. Kiss Balázs**

Címlapon lent: Fiatal tudósok seregszemléje

A Doktori Iskola által április 10-11-én megrendezett **PhD Tudományos Napokon** több mint száz előadást és posztert mutattak be az egyetem doktoranduszai és doktorjelöltjei. *Cikk a 3 – 4. oldalon.* Fotó: **D. Kiss Balázs**

A Semmelweis Egyetem újság megjelenésének ütemezése

Lapszám	Lapzárta	Várható megjelenés
7. lapszám	május 13.	május 30.
8. lapszám	május 27.	június 16.
9. lapszám	szeptember 2.	szeptember 19.

E lapszámunk címlapját **Romvári János** készítette

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi-, Egészségtudományi-, Fogorvostudományi-, Gyógyszerésztudományi-, Testnevelési és Sporttudományi Kara hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik kéthetente – ISSN 1586-6904

A szerkesztőbizottság elnöke és felelős kiadó: **Dr. Donáth Tibor** professzor (Anatómiai-, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, 1094 Bp., Tűzoltó u. 58.) e-mail: donath@ana.sote.hu, telefon: **215-6920/3645**

Felelős szerkesztő: **Tolnai Kata** – telefon: **06-20-825-9747**, e-mail: **ujstag@bkt.sote.hu**
Szerkesztőség: 1085 Bp., Rökk Szilárd u. 13., telefon/fax: 267-61-66 (üzenetrögzítővel)

A szerkesztőbizottság tagjai: **dr. Voszka István** (ÁOK) T.: 4063, **Plichta Anikó** (EFK) T.: 486-5910, **dr. Donáth Tibor** (FOK) T.: 3645, **Bubenyák Máté** (GYOK) T.: 3073, **Végh László** (TF) T.: 487-9215, **Kún Éva** T.: 06-30-269-6302, **Márton Emőke** (DI) T.: 5286, **dr. Szabóné Balogh Clarissa** T.: 06(20)434-9018, **Kaszap Balázs** T.: 3922, **dr. Jákó Kinga** (SMIF) T.: 5247, **Kormos Andrea** (GFI) T.: 5247

Tördelés és web: **Szeberényi Ferenc** – Nyomdai munka: **Bodon Attila**
Full text internetes változat: <http://www.ujstag.sote.hu>, felelős: **dr. Altdorfer Károly** **www.ujstag.sote.hu**

Menetrend nélkül

Nagyon szeretek elutazni és szeretek megérkezni a mégoly hosszú útról is. Ellentmondásnak tűnhet, hogy egy állítás és annak az ellentéte is igaz. Hogy mégis lehetséges, annak megtapasztalását megadta nekem az Isten. Kinyitotta az óriás India kaput, amin régen vágytam átlépni. Elkezdtem bontogatni a gondolat boglyot, hogy vajon mi a legalapvetőbb különbség a nyugati és a keleti ember gondolkodásmódjában? Ami először szembeötlik, az a többpólusú igazság mindennapos jelenléte. Ez eltér a mi formális logikán edzett gondolkodásunktól. Egyszerre, egy időben ugyanazon a helyen igaznak fogadnak el egy állítást és annak akár ellentettjét. Az igaz-hamis pólusok értelmüket veszítik, a logikának e szabálya ott nem működik. És jól meg is férnek a különböző igazságok, vallások, istenek és népek az egy meleg nap alatt. Ellentmondásnak látszik az is, hogy a reinkarnációs hitvilágú ember életének célja nem más, mint a lét szakadatlan körforgásából, az újjászületés kényszeréből való menekvés. Az élet célja a földi pálya befejezése, végső kilépés az anyagi létekből. Ezt persze csak az istene haragjától féltő nyugati ember gondolja ellentmondásnak. Ott nem az istenektől tartanak, hanem a karmától, ami elkerülhetetlenül adja vissza a következő életben, amit a korábbi alapján az illető kiérdemel. Sorsát tehát az ember maga alakítja, s ebben magára van hagyva. Ugyanakkor az univerzum felől nézve minden élőlény azonos értékkel bír, senki nem különb, vagy elsőbb a másikkal: mind ugyanannak az egységnek a része, alkotó eleme. Az indiai mitológia is dúsgazdag istenekben, pontosabban Isten különböző megnyilvánulásában. Mindenki azt az istent imádja, amelyik neki tetszik. Ezek az istenek és nekik naponta áldozó híveik bár szegénységben, de békében megférnek egymás mellett a folyton tűző nap alatt. A folyók melletti városokban élők például este fél hétkor összegyűlnek a parton, hogy áldozatot mutassanak be a nőnemű személynként tisztelt folyónak. Virágszirmok, füstölők, tűz és vajmécsesek a kellékei az élő zenével és énekkel zajló rituálénak. Boldog odaadással ringatóznak és átadják magukat a repetitív ritmus áradásának. Ilyenkor kézzelfoghatóan is érezni a szeretetet. Menetrend ugyan nincs, vagy ha van is, lazán kezelik, a KRESZT sem tartják be, mégis mindenki odaér a céljához. Az ott nem kérdés, hogy mennyi idő alatt és milyen körülmények között... Egy biztos: az onnan visszatérő menetrendszerű pontossággal megjósolhatóan már nem ugyanaz, mint aki odatért.

Tolnai Kata

Fiatal tudósok seregszemléje

A Semmelweis Egyetemen 10. alkalommal került sor nagyreményű tudósjelöltjeink bemutatkozására. A Doktori Iskola által április 10-11-én megrendezett **PhD Tudományos Napokon** több mint száz előadást és posztert mutattak be doktoranduszaink és doktorjelöltjeink a Nagyvárad téri Elméleti Tömb Tanácstermében és aulájában.

A rangos tudományos eseményt hagyományainkhoz híven **Tulassay Tivadar** rektor nyitotta meg.

Köszöntésében utalt arra, hogy az egészségügy és a felsőoktatás a jelentős forráskivonások és a folyamatos szerkezetátalakítás miatt nehéz időszakot él át. A doktori képzés azonban a kiszámíthatatlan körülmények ellenére is olyan terület, amely a törvényi feltételek megteremtése óta, vagyis mintegy másfél évtizeden keresztül megőrizte sikerességét. A konferencia főszervezőjeként jelen sor írója, a **Doktori Tanács elnöke** is köszöntötte a résztvevőket. A megnyitón megjelent **Sótonyi Péter** rector emeritus, **Kollai Márk** általános rektorhelyettes és **Noszál Béla**, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja is.

Ebben az évben nemcsak a kerek évforduló, hanem egy másik körülmény is különleges hangsúlyt adott az eseménynek. A **Mentális egészség tudományok** Doktori Iskola a PhD Napok keretében rendezte meg saját, évenként sorra kerülő hallgatói beszámolóját. Valamennyi elsőéves hallgatónak részt kellett vennie a konferencián, a másodéveseknek legalább poszterrel, a harmadéveseknek pedig előadással kellett szerepelniük. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy ezen Doktori Iskola hallgatóinak külön szekciókban, háromtagú bírálóbizottság előtt kellett számot adniuk felkészültségükről. A kötelező részvétel nem tette „iskolássá” vagy éppen unalmassá az egészség tudományi szekciókat. Ellenkezőleg, mivel a szereplésnek komoly tétje volt, még fokozódott is az érdeklődés. A *kivonatokat tartalmazó programfüzet a Doktori Iskola honlapjáról (<http://phd.sote.hu>) is letölthető.*

Évről évre feltesszük magunknak a kérdést: szükség van-e ennek a **multidiszciplináris seregszemlének** a megszervezésére? A válasz mindig az, hogy: igen! PhD-hallgatóink és doktorjelöltjeink hazai pályán, mégis igazi konferencia-színhelyen mutathatják be tudományos eredményeiket. Megtanulják, hogyan kell vitatkozni és témavezetőjük segítségével megvédeni álláspontjukat. Látják a többiek előadói stílusát, és míg kritikusan befogadják a tapasztalatokat, saját hibájukat is észreveszik és kiküszöbölhetik azokat. A kötelezően előírt, beszámoló jellegű előadások és poszterek azonban egy

■ Tulassay Tivadar és Szel Ágoston

további motivációs hatással járultak hozzá a sikerhez. A doktori képzésben való részvételnek és az önálló kutatómunkára való

felkészülésnek a konferenciaszereplés olyan szükséges velejárója, amelyet nem lehet pusztán csak az aktuálisan elért eredmények ötletszerű prezentációjának tekinteni. Igenis, hallgatóinknak elő lehet, sőt, elő is kell írni a rendszeres és kötelező beszámolót és szereplést. A PhD Napok szokásos menétét felélénkítő, közös szervezésű konferenciát mindenképpen követendő példának tartom, és a többi Doktori Iskolák vezetőinek is javasolni fogom.

A kiemelt tudományágnak megfelelően a Mentális egészség tudományok Doktori Iskola vezetője, **Bitter István** (a 4. oldali képünkön) professzor tartotta a konferencia első plenáris előadását – „Kutatások a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikán” címmel. Ebben nagy vonalakban áttekintette azokat a tudományos témákat, amelyeket az általa vezetett Doktori Iskolában és a klinikán tanulmányoznak munkatársaival. A kutatási témák sokszínűsége és eredményessége, továbbá a néhány év alatt jelentősen megnövekedett szcientometriai mutatók egyaránt bizonyították, hogy a kutatóműhely doktori képzésünk egyik biztos bázisát jelenti.

Évek óta szokás, hogy a PhD Napokon Doktori Iskoláink legkiválóbb oktatói tartanak díszelőadást. Ebben az évben **Földesiné Szabó Gyöngyi** professzor asszony, a Sporttudományi Doktori Iskola *Sport, nevelés- és társadalomtudományi* programjának vezetője és **Sarkadi Balázs** kutatóprofesszor, a Molekuláris orvostudományok Doktori Iskola *Patobiokémiai* programjának egyik legeredményesebb tagja nyerte el a „**Kiváló PhD Oktató**” kitüntetést, ezért ők kaptak meghívást. A kitüntetést a Doktori Tanács döntése alapján a sikeres programvezetői vagy kiemelkedően eredményes témavezetői munkásság alapján ítéljük oda. A két egyetemi tanár munkáját 2007-ben, a Dies Academicus keretében volt alkalmam méltatni. **Földesiné Szabó Gyöngyi** profesz-

Folytatás a 4. oldalon

A PhD Tudományos Napok alkalmából nyújtott kiemelkedő szereplésükért dicséretben és jutalomban részesültek

E/I.
Milánkovics Ilona (Doktori Iskola, 25.000)
Pócza Péter (Bio-Science, 50.000)

E/II.
Lázár Alpár Sándor (Novartis, 50.000)
Bódi Nikoletta (Doktori Iskola, 25.000)

E/III.
Szabó Zsófia (Richter Rt., 25.000)
Sáfár Sándor (Doktori Iskola, 25.000)

E/IV.
Balogh Zsófia (Bio-Science, 50.000)
Tömböl Zsófia (AGFA, 50.000)

E/V.
Dóczi Tamás (Richter Rt., 25.000)
Kézdy Anikó (Doktori Iskola, 25.000)

E/VI.
Budai Livia (Richter Rt., 25.000)
Süle András (Doktori Iskola, 25.000)

E/VII.
Veres Gábor (Doktori Iskola, 25.000)
Hangya Balázs (Auro Science, fényképezőgép)

E/VIII.
Magenheim Rita (Richter Rt., 25.000)
Pazár Borbála (Csertex, 20.000)

P/I.
Molnár Viktor (Richter Rt., 25.000)
Sedlák Éva (Doktori Iskola, 25.000)

P/II.
Zoller Rezső (Richter Rt., 25.000)
Magyar Krisztina (Doktori Iskola, 25.000)

P/III.
Maurovich-Horvát Pál (Richter Rt., 25.000)
Papp-Rege Sugárka (Doktori Iskola, 25.000)

P/IV.
Hegyesi Orsolya (Richter Rt., 25.000)
Kulcsár Apollónia (Doktori Iskola, 25.000)

Folytatás a 3. oldalról

szor asszony „Post-transformational Trends in Hungarian Sport” címmel a második nap reggelén tartott igen érdekes, angol nyelvű előadást. Sarkadi professzor külföldi utazása miatt nem tudott részt venni a konferencián.

A konferencia komolyságát és szakmai súlyát hagyományosan azzal biztosítjuk, hogy a különböző tudományterületeket fel-

■ Bitter István

előléli **szekciókat egyetemünk jeles tudósai vezeték**, akik nemcsak irányítják a vitát, hanem értékelik az előadók felkészültségét és

■ Noszál Béla és Kollai Márk

előadóképesség, vitakészség alapján rangsorolják a szereplőket. A kétnapos konferencia végén minden szekció két legkiválóbb szereplője komoly (25.000 és 50.000 Ft közötti) díjat kapott, amelyeket részben a Doktori Titkárság, részben a rendezvényt támogató cégek adományoztak. Szponzorainknak köszönettel tartozunk.

■ Résztvevő PhD hallgatók

Befejezésül **Teller Edét** idézem, aki a következőképpen fogalmazza meg a „szellem munkásainak” szerepét.

„Nekünk a tudományban, az egyetemeken, az iskolákban három nagy feladatunk van: az ismereteket minden körülmények között növelnünk kell, az ismeretek alkalmazását pontosan ki kell dolgoznunk, és harmadszor: amit kitárltunk, azt alaposan meg kell magyaráznunk. Eddig tart a mi felelősségünk. Pessimista az, akinek mindig igaza van, de nincs öröme benne. Az optimista olyan ember, aki úgy gondolja, hogy a jövő bizonytalan. Állítom, hogy optimistának lenni kötelesség, mert ha – Heisenberg tanítványaként is – elhiszem, hogy a jövő bizonytalan, akkor megnő a felelősségünk, hogy ebben a bizonytalanságban azt tegyük, amit legjobbnak látunk. Így a jövő, amit megalkotunk, jobb lesz. Ebben a jövőalkotásban nagy az értelmiség, nagy az egyetem szerepe. A tudásnak elvi határai nincsenek, és annak nem is szabad korlátokat szabni. A végleges döntésnek a tudás alapján kell megtörténnie. Ha mi ezt megértjük, Magyarország sokkal könnyebben úrrá lesz mai gondjain. Ebben nagy lehet a szellem munkásainak a szerepe, az ő feladatuk a tudás-gyarártás és a tanácsadás.” (Teller Ede, 1993).

Bízom abban, hogy a résztvevők maguk is olyan sikeres karriert futnak majd be, mint Földesiné Szabó Gyöngyi professzor asszony és Bitter István professzor úr. Remélem, hogy hamarosan gratulálhatok a fiatal kollégáknak sikeresen megszerzett PhD fokozatukhoz, és visszatekintve örömmel emlékeznek majd vissza arra a napra, amikor egyetemünk PhD Konferenciáján először jelenhettek meg a „rivaldafényben”.

Dr. Szél Ágoston
a Doktori Tanács elnöke

Felhívás jelentkezésre

A **Semmelweis Egyetem** felvételt hirdet a Doktori Iskolában folytatott nappali – ösztöndíjas – vagy levelező képzés szerinti tanulmányokra a 2008/2009. tanévtől induló képzési időre az

orvostudomány és társadalomtudomány területén akkreditált doktori iskolákba

(elméleti orvostudomány, klinikai orvostudomány; gyógyszer tudomány; egészség tudomány; idegtudomány; molekuláris orvostudomány; patológiai tudományok; sporttudomány).

A doktori képzésre egyetemi végzettséggel rendelkezők vagy olyan egyetemi hallgatók jelentkezhetnek, akik okleveleiket 2008. december 31-ig megszerzik.

Részletes tájékoztatás és csekk a Doktori Titkárságon kapható (1085 Budapest, Üllői út 26. fszt. 14. Telefon: 266-2343, 266-7483).

Jelentkezési határidő:
2008. május 27.

A felvételi beszélgetésekre **június 9-20.** között kerül sor. Felvétel esetén a beiratkozást követően az egyetem és az állami ösztöndíjasok, illetve a költségtérítéses doktoranduszok között hallgatói jogviszony jön létre. Az ösztöndíjak folyósítása **2008. szeptember 1-től** 36 hónapon keresztül történik.

Dr. Tulassay Tivadar
egyetemi tanár
rektor

Dr. Szél Ágoston
egyetemi tanár
a Doktori Tanács elnöke

Minőséget garantáló tanúsítványok

A Semmelweis Egyetem Központi Irányítása ISO minőségirányítási rendszerről kapott oklevelet, az I. sz. Belgyógyászati Klinika és az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika pedig MEES szerinti tanúsítást szerzett. A tanúsítási okmányokat ünnepélyes találkozó keretében adták át április 15-én délután az auditálást végző SGS független tanúsító cég képviselői.

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Szathmári Miklós, Jákó Kinga, Kákonyi András, Tulassay Tivadar, Ódorné Cziegler Mária és Stubnya Gusztáv

Csaknem két évig tartó munka eredménye, hogy sor került a Semmelweis Egyetem Központi Irányításának minőségügyi biztosítására, valamint az I. sz. Belklinika és az I. sz. Gyermekklinika egészségügyi ellátási standardok szerinti tanúsítására. **Tulassay Tivadar** rektor úr az átadó ünnepségen – amellet, hogy kifejezte az ISO 9001 bevezetése fölött érzett örömét – a jövő célkitűzéseiről is szólt.

Folyamatos standardizálás

Az elkövetkező években a Semmelweis Egyetem elsősorban területileg kívánja kiterjeszteni a minőségügyi standardizálást, minden évben újabb és újabb szervezeti egységet csatolva a rendszerhez. A cél, hogy az egyetemen belül idővel szakmai szempontból valamennyi klinika auditálva legyen. A közlelbbi jövő célkitűzéseként további 8-10 klinika minőségügyi standardizációjáról beszélt a rektor. A betegellátásban és az oktatásban ugyan nehezebben megszervezhető, ám annál inkább szükséges a minőségbiztosítás – fűzte hozzá. A standardok bevezetéséhez szerrinte segítségül szolgálhat például az Oktatási Centrum és a Fogorvostudományi Központ jövőbeni újrendeződése. A 6 klinika, a 2 korbonctani intézet, a 4 kutatóintézet, valamint a

Kútvölgyi Klinikai Tömb járóbeteg-ellátó része oly módon is segítséget kap az auditáláson már túlesett szervezeti egységektől, hogy azok rendelkezésükre bocsátják a tanúsításuk idején vezetett „intézeti munkadokumentációjukat”.

Az SGS Hungaria Kft. képviseletében **Kákonyi András** tanúsítási igazgató gratulált az ISO bevezetéséhez. A rendszer haszna és

jövője volt felszólalásának két fő szempontja. A tanúsítvány eszköz a menedzsment kezében – mondta –, hogy az egyetemet – ezt a komplex szervezetet – úgy irányítsa, hogy valamennyi dolgozó számára a rendszerbe illesztve jelölje ki az elvégzendő feladatát, így lehetővé téve a jobb és hatékonyabb munkát. Az ISO 9001 az auditáló szakember szerint keretet ad a működéshez. „Önök fogalmazták meg a kereteket, de a kitűnő minőséghez az idő előrehaladtával mindig más-más út vezet” – figyelmeztetett. Ennek megfelelően folyamatos korrekcióra és fejlesztésre van szükség, a gyakorlatok kölcsönös átadása egyetemen belül pedig szintén a minőségfejlesztés eszköze lehet. Maga az audit – hangsúlyozta Kákonyi – impulzust adhat ennek a vég nélküli fejlesztőmunkának. „Ha csak tükröt tartunk időnként, már az is segítség” – mondta.

Tanácsadóra támaszkodva

Dr. **Jákó Kinga**, az Orvosszakmai, Finanszírozási és Minőségbiztosítási Igazgatóság igazgatója lapunk kérdésére elmondta, hogy az auditálást lehetővé tevő munka folyamán a Központi Irányításnál minden egyes profil saját munkarend szerint tekintette át munkafolyamatait, külön munkautasításokat készítve. Valamennyi profil dokumentációja – a munkaköri leírásoktól a más szervezeti egységek számára átadott különböző dokumentumokig – standardizációs folyamaton esett át. A felkészítést egy tanácsadó céggel együttműködve végezték. Ez a cég közvetítette az egyetemen a tanúsító cég elvárásait és segítette a dokumentumok elkészítésében.

Az I. sz. Belklinika és az I. sz. Gyermekklinika a Magyar Egészségügyi Ellátási Standardok (MEES) szerinti tanúsítást szerezte meg. A klinikáknak a gyógyítás, a kutatás és az oktatás folyamataira vonatkozóan kellett biztosítaniuk a standardizált minőséget. Az auditálást lehetővé tevő munkafolyamatot a klinikák illetékes munkatársai vállalták magukra, ahogyan a Központi Irányítás minőségirányítási csapata is a különböző szervezeti egységek minőségirányítási megbízottjaiból állt. A szakemberek munkaidejükön túl, munkaköri kötelességeiken felül vállalták a projekt megvalósítását.

Radnai Anna

Címbejelentés

Örömmel értesítjük, hogy a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Tanszék az OPNI bezárását követően a VIII. kerületi Tömö utcában működik tovább. Szakambulanciánkat továbbra is finanszírozza az OEP, ahol pszichoterápiás rendelés folyik. Az alábbi kórképek, problémák ellátását vállaljuk (az eddigieknek megfelelően): szorongásos zavarok, (pánikzavar, hypochondriasis, generalizált szorongás, poszttraumás stressz zavar, agorafóbia, szociális fóbia, specifikus fóbiák, pszichoszomatikus zavarok), hangulatzavarok (depresszió), alkalmazkodási zavarok, kapcsolati zavarok, életvezetési nehézségek, önértékelési zavarok, személyiségzavarok, serdülőrendelés.

Új cím:

1083, Budapest, Tömö u. 25-29.

(Szemklinika épülete) III. emelet. Titkárság: telefon/fax: 459-1493, e-mail: klinpszicho@kpt.sote.hu.

Oktatás:

telefon: 459-1500/1737, e-mail: pszichotanszek@kpt.sote.hu.

A szakambulanciára bejelentkezés a titkárságon keresztül e-mailben vagy telefonon történik.

Felzárkózó reumatológia oktatás

Április 3-án mutatták be a valóban naprakész ismereteket tartalmazó, tetszetős kivitelben megjelent reumatológiai tankönyvet. Ebből az alkalomból beszélgettünk a szerkesztővel, dr. **Poór Gyula** egyetemi tanárral, a III. Belklinika II. sz. Kihelyezett Részlegének (ORFI) vezetőjével.

■ Poór Gyula és Karádi István

- Mi tette szükségessé a könyv megjelenését?

- Ennek legfontosabb oka az a hallatlan fejlődés és szemléletváltozás, ami a reumatológia területén az utóbbi években végbement. A szakterület gyorsan adaptálta a medicina legújabb vívmányait, melyek által megismerhetjük a mozgásszervi kórképek patogenetikai alapjait, és ezért nem túlzás ma már molekuláris reumatológiáról beszélni. Az ez irányú tájékozódást segíti az összes fejezetet átható molekuláris megközelítés, és a könyv végén található molekuláris reumatológiai szótár. Ugyanakkor látványosan fejlődött a mozgásszervi diagnosztika és prognosztika is, mely a laboratóriumi és a radiológiai területre egyaránt kiterjed. Az alapfolyamatok megismerése igen gyorsan vezet el napjainkban az ezeket előnyösen befolyásolni tudó innovatív gyógyszer-molekulák, biológiai terápiás készítmények klinikai alkalmazásáig, melyek révén a reumatológiai gyógyítás a tüneti szintről a patogenetikai, illetve esetenként az oki szintre emelkedhetett. Ezt az evolúciót egy elérhető hazai szakkönyvnek a napi praxis számára hűen tükröznie kell, és ilyen munka eddig nem állt rendelkezésre. Megtiszteltetés számomra, hogy a munkával olyan korábbi neves reumatológus könyvszerkesztő elődök sorába léphettem, mint **Belák Sándor, de Châtel**

Andor, Riesz Ede, Schulhof Ödön, Bálint Géza vagy Gömör Béla.

A könyv megírásának másik aktuális oka a reumatológia egyetemi oktatása területén történt előrelépés volt. Ma már mind a négy orvosegyetemünkön, különböző óraszámokban, reumatológiát is kötelezően hallgatnak a medikusok. Igaz, hogy ez többnyire még a belgyógyászat keretében történik, de reméljük, hogy a kreditrendszer fejlődésével országsszerte lehetőség nyílik majd az önálló, vizsgaköteles reumatológiai tantárgy bevezetésére.

Alaposabb ismeretek

- **Erre nagy szükség is lenne, mivel nálunk a betegek közel egyharmada mozgásszervi panaszokkal fordul háziorvosához. Ismereteiket tekintve felkészült erre a családorvos társadalom?**

- Sajnálatos módon nem, de a korábbi évtizedekben elmaradt egyetemi reumatológiai oktatás miatt erre nem is lehet felkészült. A fejlettebb európai és tengerentúli társadalmak többségében a reumatológus valóban az ellátás második szintjét jelentő szakorvosi tevékenységet végez, mert a háziorvos előtte széles körű, első vonalbeli segítséget nyújt mozgásszervi panaszok esetén. Magyarországon ugyanakkor előszűrés híján

- és tegyük hozzá, a hazai népesség szerény egészségügyi kultúrája miatt - a szakorvos, sőt sok esetben az országos intézet jelenti az első kontaktintézményt. Tehát egyszerre kell építenünk a graduális reumatológiai képzéssel a jövőt, és a háziorvosi továbbképzésekkel a jelent. A háziorvosi képzésekben elsősorban a korai arthritisek felismerésére koncentrálnunk, ahol a centrumokba jutás megkésése a betegségeket alapvetően befolyásoló bázis-terápia hatékonyságának jelentős romlását idézi elő. Nagyon hasznos lenne, ha a háziorvosi kötelező szinten tartó tanfolyamok anyagában a reumatológia az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kapna.

- A reumatológiai oktatás-képzés érítése után hogyan látja szakterületén a kutatás helyzetét?

- A kutatás helyzete hasonló a medicina más területén tapasztaltakhoz. Nagyon szűk az az elit, mely nemzetközileg jegyzett, időtálló új eredmények elérésére képes. Ez szinte kizárólag azokra a kollégákra igaz, akik hosszabb-rövidebb időt neves külföldi intézményekben tölthettek el. A probléma gyökere nemcsak technikai és anyagi okokra vezethető vissza, hanem az egyéni és intézményi ambíciók, motivációk hiányára is. Nagyon kevesen vannak olyanok, akik a napi egzisztenciális kérdéseken túl valóban szeretnének kiemelkedni közegükből, és maradandót alkotni. A reumatológia területén is csak néhány műhely tud produkálni magas impakt faktorú lapokban elfogadott, mások által sokszor citált közleményeket, pedig meggyőződésem szerint csak így lehetünk méltó partnerei a fejlett világnak. Büszkén mondhatom, hogy az általam vezetett intézmény, az ORFI ezek között van. Fő kutatási profilunk a gyulladássos és metabolikus reumatológiai kórképek DNS alapú, génexpressziós és funkcionális fehérjeszintű analízise. Igazi felüdülést jelent számomra a munkacsoportommal eltöltött minden perc, mely kutatási terveinkkel és eredményeinkkel foglalkozik. Némrigé vehetem kézbe például a nagy presztízsű JBMR egyik idei első számát, mely a csontok Paget-kórjában az általunk elsőként leírt, fokozottan expresszált interferon útvonalat bemutató közleményünket ismerteti. Ezek a percek adnak mindnyájunknak elégtételt a sok-sok befektetett munkáért.

Mozgásszervi szemlélet

- **Végezetül had kérdezzem meg professzor úrtól, hogy kinek íródott elsősorban ez a reumatológiai szakkönyv?**

- Mindenekelőtt az orvostanhallgató hölgyeknek és uraknak, akiknek neves szerzőtársaimmal együtt a hasznos információk átadásán túl mozgásszervi szemléletet is óhajtottunk nyújtani, remélve, hogy megszeretik szakterületünket. A medikusoknak szóló legfontosabb üzeneteket a fejezetek elején keretben külön kiemeltük. Természetesen remélem, hogy az orvostanhallgatókon kívül a reumatológiai szakvizsgára készülők, vagy az azon már túl lévő kollégák, más mozgásszervi szakterületek szakemberei és a háziorvosok is örömmel forgatják majd könyvünket.

Dr. Donáth Tibor

Bevezetés előtt az ÁOK megújult kurrikuluma

Ősztől már az új kurrikulum alapján tanulnak az elsőéves orvostanhallgatók és később a magasabb évfolyamosok is. A kötelező tantárgystruktúra tehát összeállt – márciusi ülésén fogadta el az ÁOK Kari Tanácsa –, ehhez kell majd igazítani a kötelezően választható tárgyakat. A reform lényegéről és a megvalósításról kérdeztük prof. dr. Hunyady Lászlót, aki a kar oktatási dékánhelyetteseként látta el a Kurrikulum és Programakkreditációs Bizottság elnöki feladatait.

- Az új kurrikulum szükségességének kérdése már régóta terítéken van. Már az előző kari vezetés megkezdte az előkészítést, és az akkori Kurrikulum Bizottság is tett javaslatokat – idézi fel az előzményeket dr. Hunyady László. – Az igazán érdemi munka körülbelül egy éve kezdődött el, amikor az orvosképzésben érintett egyetemi és kari vezetők, oktatók leültek erről beszélgetni. Komoly viták, egyeztetések, s – meg kell, hogy mondjam – kompromisszumok árán kialakult egy olyan elképzelés, melyet a legjobban érintett tárgyak oktatóival történt egyeztetés után decemberben az ÁOK Kurrikulum és Programakkreditációs Bizottsága elé vittünk, majd januárban az egyes intézetekkel és klinikákkal, illetve azok vezetőivel egyeztetünk. Ez alatt is lényegesen alakult a tartalom, megpróbáltunk olyan megoldást találni, amely mindenki számára elfogadható, ugyanakkor érvényesülnek benne

az eredetileg megfogalmazott elképzelések és alapelvek. Így jött létre az az elgondolás, amit aztán március 22-én a Kari Tanács minimális módosításokkal és nagy többséggel megszavazott. Szeretném azonban hangsúlyozni, hogy nem azért van szükség reformra, mert valami nincs rendben az egyetemünkön folyó orvosképzéssel – hiszen az nemzetközi szinten is elismerten magas színvonalú –, hanem azért, mert az idő halad előre, az elsajátítandó ismeretanyag rohamosan bővül, és változnak a prioritások is. Ezt próbáltuk követni az új kurrikulummal, amely keretet ad csupán, és amit az oktatóknak kell majd tartalommal megtölteniük.

- A Kurrikulum Bizottság kíváncsi volt-e a diákok véleményére is?

- A hallgatókkal a munka megkezdésétől folyamatosan konzultáltunk. A Kurrikulum Bizottság diáktagjai igen aktívak voltak, felvetéseik, javaslataik, konstruktív hozzáállásuk nagyban segítette a kurrikulum formálódását, fejlődését. Azt hiszem, hogy sikeresen működünk együtt. Rajtuk kívül azonban számos egyéb hallgatói véleményt is meghallgattunk, köztük olyan diákokat is, akik valamilyen nemzetközi program részt-

■ Hunyady László

vevőiként különböző országokban töltötték el rövidebb-hosszabb időt, és a tapasztalataikból levont tanulságokat igyekeztünk a tervezetbe beépíteni.

Áthelyezett súlypontok

- Megnézték-e kiindulásképpen a vezető európai egyetemek kurrikulumait? Éppen külföldről hazatért diákoktól hallani, hogy az ottani képzések eléggé nehezen egyeztethetők össze a miénkkel, ezért esetenként gondot jelent a visszacsatlakozás.

- Természetesen mi is tájékozódunk az európai orvosképzésekről, ahány egyetem, annyiféle kurrikulum van. Lehetetlen és nem is célunk olyan képzést adni a hallgatóknak, amit aztán külföldön egy az egyben folytatni tudnak, majd utána ide gond nélkül visszaléphetnek. Külföldi egyetemek vezető oktatóival folytatott beszélgetéseimből az derült ki, hogy ez máshol sem cél, fontos, hogy az egyetemek megőrizhessék saját arculatukat. Számunkra az a lényeges, hogy a mi kurrikulumunk legyen működőképes és hatékony oktatási szisztéma. Sok európai egyetemen egyébként meglehetősen radikális változtatások történt-

tek az utóbbi időben, például a tantárgyi struktúrát teljesen megszüntették, átalakították. Úgy véltük, hogy nekünk nem ezt az utat kellene járnunk. A mi tantárgystruktúránkban az orvosképzés megfelelő minőségben megvalósítható, tulajdonképpen a súlypontokat helyeztük át a változtatás kapcsán.

- Mi lett hangsúlyosabb?

- Az egyik igen lényeges szempont volt, hogy az elmélet és a klinikum közeledjen egymáshoz. Ennek érdekében bizonyos klinikai tárgyakat előbbre is hoztunk, így a hallgatók hamarabb találkoznak a betegekkel. Már első évben indul a Bevezetés a klinikumba nevű tárgy, melynek keretében a diákok elkezdnek ismerkedni a betegellátással, és így már az első évben érzik, hogy orvosegyetemen vannak. Viszonylag hamar tanulnak majd kommunikációt, amit megint csak nagyon fontosnak gondolunk, mert a 21. században az orvosoknak is tudniuk kell megfelelően kommunikálni egymással, a társadalommal és főleg a betegekkel. Ennek elsajátítása után következik a negyedik félévtől a belgyógyászati propedeutika, mert alapvetőnek tartjuk a betegvizsgálat megtanítását, és azt szeretnénk, ha ezt minden hallgató egységesen magas színvonalon sajátítaná el. Az említett ismeretek tehát időben összehangoltan kerültek be a kötelező tárgyakat összefogó kurrikulumba. Ehhez kell majd igazítanunk a kötelezően választható tantárgyakat, ennek struktúrájának kidolgozása lesz a következő lépés. Itt is fontosnak tartjuk az elmélet és a klinikum közti kapcsolat fejlesztését, és a klinikai tárgyak közötti integrációt is ebben a körben kezeljük el.

- Hogyan gondolják ezt konkrétan? Mondana rá példát?

- Gondot jelent, hogy az orvosképzésben hihetetlenül sok mindent kellene megtanítani, és erre gyakorlatilag limitált idő és lehetőség van. Az összes orvosi szempontból létjogosult diszciplínát nem tudjuk megjeleníteni, mert ezek között jelentős átfedések vannak, és a hat év nem elegendő arra, hogy ugyanazt a kérdéskört többször is megtanítsuk. Például az onkológia önállóan létező, fontos tudományterület, ugyanakkor azonban ennek egyes részeit a klinikai tárgyak – bel-, bőr- és nőgyógyászat, sebészet, pulmonológia, fül-orr-gégészet, urológia stb. – is oktatják. A kurrikulum kidolgozásakor arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy az a helyes, ha az alapképzésben például az onkológiai alapokat az egyes tantárgyak keretében tanítják meg. Ugyanakkor természetesen fontos lenne a tudományterületen átívelő klinikai onkológia oktatás is, és ezt – más hasonló klinikai területtel együtt – a kötelezően választható tárgyak keretében szeretnénk megvalósítani. Elképzelésünk lényege tehát az, hogy az első években van egy elméleti tantárgystruktúra, amely az egész emberi szervezet morfológiáját, fejlődését és működését tanítja meg. Ezzel szemben a klinikum már specializáltabb, ott szervrendszerekre koncentráltan oktatnak, ami másféle megközelítést nyújt. Mindkettő fontos és jól kiegészíti egymást. A harmadik

Folytatás a 7. oldalról

elem viszont az lenne, hogy a kötelezően választható tárgyszerkeztúra segítse az elméleti és klinikai tudás integrációját, valamint a több kötelező klinikai tárgyat érintő területek oktatását, mint amilyen az eddig példaként említett klinikai onkológia.

Átfedések csökkentése

- Hallani olyan panaszt is hallgatóktól, hogy bizonyos témákat különböző tantárgyakon belül többször tanulnak. Ezt talán nem tudta érinteni a reform, odáig nem mentek le, hogy megnézzék, egy adott tárgy keretében mit oktatnak, vagy voltak erre néve is kísérletek?

- Szerintem egyáltalán nem baj, ha a klinikus feleleveníti azokat a hallgató által már a korábbi években tanult elméleti ismereteket, amiket az ő tárgya szempontjából fontosnak tart. Bizonyos fokú redundanciára biztos, hogy szükség van a képzésben. Gond akkor van, ha a különböző intézetek és klinikák nem egyeztetnek egymással, és ugyanazt a témát máshogy oktatják. Remélem, hogy ez nem jellemző, nem fordul elő. Ugyanakkor, ahol lehetett, ott törekedtünk a redundancia-csökkentésre, és emiatt született az a döntés, hogy az orvosi biológiát – amely számos egyéb elméleti tárggyal mutatott átfedést, így bizonyos elemekben az anatómiával, a biokémiával – ezentúl más formában oktatjuk. Azokat a részeket viszont, amelyek az említett ismeretekkel nem ismétlik – ilyen például a genetika, a genomika, az immunológia – továbbra is különálló tárgyként tanítja a Genetikai-, Sejt és Immunbiológiai Intézet. Emellett úgy éreztük, az immunológia nem megfelelő helyen van az első évben. Ezért átkerült a harmadéves oktatásba, ahol már a korábban megszerzett anatómiai, élettani, biokémiai alapokra építve sajátíthatják el a hallgatók ezt a tantárgyat, amelyben már fontos, hogy legyenek klinikai elemek is. Megítélésünk szerint ebben a szerkezetben sokkal jobban épülnek egymásra a tantárgyak ismeretanyagai.

- Sikerült-e összhangba hozni az átadandó ismereteket az óraszámokkal?

- Szerettünk volna a heti 30 óraszám-keretbe beleférti, melynek 80%-a kötelező óra. Úgy néz ki, hogy az első három évben ezt nagyjából sikerül tartani, de negyed-ötödévtől a kötelezően választható tárgyakkal együtt továbbra is magasabb lesz az óraszám.

- Miképpen alakul majd az elméleti és a gyakorlati órák aránya? Billen-e a mérleg az utóbbi javára?

- Az egyetemi és a kari vezetés egyaránt fontosnak érezte a gyakorlati képzés erősítését. Ez tulajdonképpen nem kurikulum-átalakítási kérdés, hanem a jelenleg is magas gyakorlati óraszámot kellene minél tartalmasabbá tenni. A kurikulum keretében is tettünk azonban lépést ennek érdekében, és egy új tantárgyat hoztunk létre Sebészeti műtéttan

néven, melynek oktatása a sebészeti manuális képzés alapjait hivatott megteremteni. A cél az lenne, hogy a hallgatók kiscsoportos foglalkozásokon tanulják meg az alapvető műtéti technikákat, és már ennek ismeretében haladnának a tanulmányaikban tovább. E tárgynak a gyakorlati képzés színvonala szempontjából kulcsszerepe van, ezt kellene minél magasabb szinten megvalósítani. Az oktatását végző szervezeti egység fontos szerepet kaphatna a szakorvosképzésben is.

- Melyik tanszékre, klinikára gondoltak?

- Erről még nincs döntés. Valószínűleg érdemes lenne egy új szervezeti egységet létrehozni, de ennek mindenképpen a már meglévő személyi és tárgyi feltételekre kellene épülnie. Első lépésként az előbbi megteremtése lenne a legfontosabb.

Felmenő rendszerben

- Mikortól vezetik be az új kurrikulumot?

- Szeretnénk, ha az elsőévesek már szeptembertől ennek alapján tanulnának. Az akut, nagy feladat most az őket tanító tantárgyak oktatóira hárul, akik jelenleg teljes erőbedobással dolgoznak a megvalósításért. Úgy érzem, nem lesz gond a reform elkezdésével, amit aztán majd felmenő rendszerben vezetünk be a többi évfolyamon. Ugyanakkor az ÁOK kurrikuluma hatással

lehet a fogorvosképzésre is – mivel jelentős átfedések vannak –, valamint nyilvánvalóan az idegen nyelven történő oktatásra is.

- Akkor az angol vagy német nyelven tanuló elsőéveseket is új ÁOK-s kurrikulum alapján tanítják a következő tanévben?

- Ennek eldöntése az idegen nyelvű oktatásért felelős vezetők feladata lesz, akik úgy látom, hogy elfogadják és támogatják a kurrikulumot. Ezért vélhetően ezt vezetik majd be, ám lehetséges, hogy – tekintettel a rendelkezésre álló rövid időre – egy évvel később. Megjegyezném, hogy az új kurrikulum bizonyos elemeiben közeledett az idegen nyelvű képzésben lévőhöz. A Bevezetés a klinikumba tantárgyat például a német diákok már eddig is tanulták, ott bevált, de természetesen létezik fordított eset is. Hogy a mostani új kurrikulum hasonlóképpen beválik-e, azt majd az elkövetkező évek döntenek el. Remélem, hogy így lesz, és ezúton is szeretném megköszönni a reformálásban résztvevő oktatók és hallgatók munkáját. Különösen nagyra értékeljük azoknak az oktatóknak a konstruktív hozzáállását, akik saját tárgyuk óraszámának csökkentését is hajlandók voltak elfogadni annak érdekében, hogy egy olyan kurrikulum jöhessen létre, mely a korábbinál jobban szolgálja az orvostanhallgatók képzését.

Tolnai Kata - Tóth Andrea

Vendégprofesszori előadások

Örömmel értesítjük a kedves kollegákat, hogy június 2-13. között a Szemészeti Klinika vendégprofesszora lesz prof. dr. **Achim Langenbacher** (Friedrich-Alexander Egyetem, Erlangen, Németország). Langenbacher professzor az Orvosi Optikai részleg vezetője a Friedrich-Alexander Egyetemen, fő kutatási területe a szemészeti lézerek diagnosztikus és terápiás alkalmazása. Vendégprofesszori látogatása alatt a következő angol nyelvű tantermi előadásokat tartja, amelyre minden kedves kollegát szeretettel várunk.

Június 2. 15:00, Mária utcai tanterem

Basics in ophthalmic optics and model eyes

Június 4. 14:00, Tömő utcai tanterem

A) Lasers in ophthalmology – diagnostic tools in ophthalmology
B) Femtosecond lasers

Június 9. 15:00, Mária utcai tanterem

Optical tools in ophthalmic diagnostics (keratometers, topographers, specular microscopes, telecentric fundus cameras, confocal microscopes)

Június 11. 14:00, Tömő utcai tanterem

A) Toric intraocular lenses – theory and clinical practice
B) Accomodative intraocular lenses.

Meghívó

A G-protein-mediated signalling in cardiovascular physiology and pathology című előadásra

Előadó: prof. **Stefan Offermanns**,
a Heidelbergi Egyetem Farmakológiai Intézetének igazgatója

Időpont: május 28. (szerda), 16 óra

Helyszín: a **Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet (1082 Budapest, Üllői út 78/A) könyvtára.**

Dr. Kollai Márk
egyetemi tanár, igazgató

Dr. Benyó Zoltán
egyetemi docens

„Tüdőbajos kurzus” (nem csak) virtuális hallgatókkal

A 2007/08-as tanév első szemeszterében új, kötelező, szabadon választható kurzus indult az egyetemen „A légzés és a légzőszervi megbetegedések klinikai élettani alapjai” címmel a Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet szervezésében. A kurzusvezetők, **Kollai Márk** professzor és **Horváth Ildikó** célja egyértelmű volt: a légzőrendszer működésével kapcsolatos élettani alapok elsajátítása után részletesebb betekintést nyújtani a szerv működési zavarainak élettani hátterébe az orvostanhallgatók számára, valamint elősegíteni a légzéssel kapcsolatos klinikai ismeretek minél alaposabb megértését.

A tematika augusztusban történt meghirdetése után két hét alatt betelt a kurzus, 93 hallgató regisztrált a magyar és 47 az angol nyelven tartott verzióra. Kellő izgalom kísérte a szervezők munkáját, hogy a jelentős hallgatói érdeklődésre valóban magas színvonalú tananyag oktatásával válaszoljanak. A kurzus hosszú neve csak a nyitóelőadásig volt „forgalomban”. Az első előadás kezdete után kb. 20 perc késéssel két hallgató kíváncsiskodott be a terembe: „Ez a tüdőbajos kurzus?” kérdezte egyikük a jelenlevők nem kis mulatságára. „Milyen kurzus?” hangzott a megnyitó előadást tartó Kollai Márk intézetvezető professzor válasza, azzal a kérdéssel folytatva: „Kit tisztelhetek Önökben?”, amire már valóban élénk kuncogás hallatszott mindenfelől.

Ismeretek szintetizálása

Elkezdődött. A félév során a Humán Élettani Intézet munkatársain kívül (**Zsembery Ákos**, **Ivanics Tamás**, **Horváth Ildikó**, **Kollai Márk**) különböző, a légzéssel kapcsolatos témakörökben a hazai tüdőgyógyász szakma legkiválóbb képviselői voltak jelen. Így a légzésfunkcióról, a légúti hiperreaktivitásról **Magyar Pál** professzor, az intersticiális tüdőbetegségekről **Losonczy György** professzor, a dohányzás-

ról **Kovács Gábor** országos tüdőgyógyász szakfőorvos, az asztmáról **Herjavec Irén** egyetemi magántanár, a foglalkozási légúti betegségekről **Orosz Márta** egyetemi docens tartott kiváló előadást. Sikertől társzszakmákból is megnyerni neves előadókat. Így **Karlócai Kristóf** kardiológus a pulmonális hipertóniáról, **Mester Ádám** radiológus a mellkas képalotó eljárásaival történő vizsgálatairól, a sport és a légzés kapcsolatáról **Pavlik Gábor**, egyetemünk Testnevelési Sporttudományi Karának professzora tartott előadást.

Sok visszajelzést kaptunk. Nagy öröm volt hallani a diákoktól, hogy amiket a kurzuson hallottak, azt be tudták építeni később tanulmányaikba, hogy segített nekik ismereteiket szintetizálni – vagy csak annyit, hogy nem is gondolták, hogy ilyen érdekes a légzés, a légzőszervi megbetegedések szakterülete. Valamit sikerült átadnunk. Azon leszünk, hogy jövőre még jobb, kiérleltebb kurzust tartunk.

Trükkös szívességek

A kurzuson rendszeresen résztvevő, érdeklődő hallgatók mellett voltak „virtuális” hallgatók is. Olyanok, akik csak névben – baráti szívességből aláírva a jelenléti íven – voltak jelen. A kurzuszáró vizsgán pedig akadt

Tudományos Nap

A Pulmonológiai Klinika saját és más kutató-műhelyekkel együtt végzett eredeti kutatási eredményeit tárta az érdeklődők elé május 13-án, a Transzplantációs és Sebészeti Klinika tantermében.

A tudományos napot dr. **Losonczy György** klinikaigazgató professzor nyitotta meg, majd pedig előadást tartott: dr. **Karlócai Kristóf** klinikai főorvos (Jobb kamra funkció meghatározása szöveti Doppler echo-kardiográfiával pulmonális hipertóniában), dr. **Müller Veronika** egyetemi adjunktus (Bronchiolitis obliterans kezelése különböző immunszuppresszív szerrel), dr. **Orosz Zsuzsanna** egyetemi tanár-

segéd (Dohányzás és vaszkuláris oxidatív stressz), dr. **Süttö Zoltán** egyetemi adjunktus (A szolubilis adenilcikláz expressziója és funkciója humán légúti ciliáris hámsejtekben), dr. **Horváth Gábor** egyetemi docens (Újdonságok az asztma farmakoterápiájában), dr. **Komlósi Zsolt** klinikai orvos (A természetes ölü T (NKT) sejtek aktivációjának hatásai a tüdőben), dr. **Máthé Csaba** klinikai főorvos (Cisplatin nephrotoxicitás a Pulmonológiai Klinika daganatos betegeiben), dr. **Moldvay Judit** egyetemi docens (A tüdőrák claudin expressziójának új kutatási irányvonala), dr. **Tamási Lilla** egyetemi adjunktus (Peripherias T-lymphocyta aktiváció asztmában és asztmás terhességben), dr. **Bohács Anikó** egyetemi tanársegéd (Terhességben csökken az asthma bronchiale hátterében fennálló lymphocyta aktiváció) és dr. **Hidvégi Edit** klinikai orvos (Inhalatív és étel-allergén keresztreakciók).

T. A.

puskázó. A virtuális hallgatók persze valós kreditet kapnak, a puskazással megszerzett jó jegyek pedig ott feszítenek az indexben, hogy javítsák azt az ösztöndíjindexet, amely a hallgatói ösztöndíjrendszer alapját képezi. Ennyire altruisták a kurzust valóban látogató, a vizsgára felkészülő hallgatók? Vajon ezt gondolják-e: „Nem baj, hogy én aláírást hamisítok a Te nevedben és segíték a vizsgádban, mert ha Te ezzel több kreditpontot szerzel, legfeljebb elém kerül az ösztöndíjlistán, Te kapsz ösztöndíjat, én pedig mögéd kerülve esetleg nem.” – *Tényleg nem baj?*

Horváth Ildikó
tudományos főmunkatárs
kurzusvezető

Megújuló pszichoterápia

„A pszichoterápia új irányzatai” címmel az egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikája, valamint a Magyar Viselkedéstudományi és Kognitív Terápiás Egyesület közösen továbbképzést hirdetett **április 22-24.** között pszichoterapeutáknak. A klinika tantermében tartott eseményen mintegy 60-an vettek részt. A képzés akkreditált volt és 25 kreditpontot lehetett szerezni. Az utóbbi időszakban a kutatásoknak különösen nagy lendületet adott a pszichoterápia egészségügyi szolgáltatások közé való besorolása. A mostani tanfolyamon szó volt a szakma fő kutatási irányairól, az intézeti pszichoterápia kérdéseiről, a súlyos rekkurens depresszió kezeléséről, az öngyilkosság megelőzésének aktuális kérdéseiről, a szexuális zavarokról és azok terápiájáról, illetve a gyermekpszichoterápia időszzerű kérdéseiről.

Felhívás

Volvo Országos Orvosi Teniszbajnokság

Időpont: június 20-22.

Helyszín: Újbuda, Park Teniszkлуб (1114 Bp., Bartók Béla út 63-65. – a Feneketlen tónál)

Nevezési határidő: június 19. 16 óra

Aláírási nevezési határidő a helyszínen: június 20. 11 óra

Versenykiírás és jelentkezési lap **letölthető** a www.mtsztenisz.hu weboldalon Szabadidős tenisz rovatából, vagy kérhető részletes információval együtt **Szobóczki Bea** szervezőtől (telefon: 06-30/7491578, e-mail: eszbea@freemail.hu).

Jelentkezés: BP Sport Szolgáltató Bt. (1012 Budapest, Logodi u. 19/A., fax: 06-1-214-6995, e-mail: eszbea@freemail.hu)

Minden kolleginát és kollégát szeretettel várunk!

Magyar Orvosteniszezők Testülete

Élén sportnak, tanulásnak

Óber Andreával, a jó tanuló – jó sportoló pályázat második helyezettjével, az Egészségtudományi Kar hallgatójával beszélgettünk. Elsősorban arról érdeklődtünk, hogyan lehet e két területet a legmegfelelőbben összehangolni. Mindemellett megtudtunk számos részletet Andrea életéből, melyek valamilyen szerepet játszhattak e kitűnő eredmény elérésében.

Andrea a Marczibányi téri Általános Iskolában kezdte alsó fokú tanulmányait, és kijelenthető, hogy az iskola földrajzi elhelyezkedése megpecsételte sorsát. A „megpecsételés” természetesen leginkább a sportpályafutásra vonatkozik, és semmiféle negatív hatást nem szabad feltételeznünk, melyet esetleg a kifejezés indukálhat. Sokkal inkább kell a sport az egyén teljes életére gyakorolt jótékony hatásaira gondolnunk. Andrea esetében tehát a Statisztika Asztalitenisz Klub és az általános iskola közelsége egyfajta sportági determináltságot eredményezett, melyből kifejlődő sportpályafutás pedig az élet egyéb területein is kifejtetten áldásos hatásait. Az általános iskolák és sportegyesületek ilyen fajta szimbiózisa gyakran előfordul, de itt a tényleges fizikai közelség nagyban megkönnyítette az egyesület dolgát, hiszen el tudták érni, hogy a Marczibányi téri iskola testnevelési oktatása néhány alkalommal a Statisztika termében folyjon. Így lehetett a legkönnyebben kivívni a gyerekek sport iránti érdeklődését. Andrea első testnevelésórája már ennek az együttműködésnek a jegyében telt, vagyis a Statisztika termében zajlott. Az elsődleges cél természetesen az asztalitenisz nebulókkal való megkedveltetése volt. A kiosztott feladat elsőre egyszerűnek tűnhet: minél tovább a levegőben tartani a kaucsukgömböt az ütő segítségével. A hatéves kislány egészen fantasztikus teljesítményt nyújtott, így bekerülhetett a kiválasztottak körébe, akiket az egyesület egyik, a gyakorlatokat figyelemmel kíséző oktatója szemelt ki.

Csapatért küzdeni

A kapcsolat tehát létrejött Andrea és az asztalitenisz között. Talán úgy is kifejezhetjük, hogy a sportág választotta őt. A kontaktus létrejött természetesen nélkülözött mindenféle „erőszakot”, hiszen boldogan kezdett bele az egyre komolyabb edzésekbe. Így kezdett az asztalitenisz szép lassan egyre inkább előtérbe kerülni az életében. Már csak azért is érthető ez a kialakuló rajongás, hiszen rendkívüli érzés az (nem csak egy gyermek életében), mikor kiválasztottnak érezheti magát. Andrea tehát megkapta azt a kezdeti lendítést, mely azt a hírt hozta, hogy ő az átlagosnál jobb képességekkel rendelkezik. Eleinte heti három alkalommal szaladt át az út másik oldalán található terembe tanítás után, melynek jellegzetes illatát soha nem felejtí el. Ekkor még csak a hetedik életében jár. Idővel a heti három alkalom ötre duzzadt, de ez nem szeg-

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Óber Andrea

heti egy gyerek kedvét, hiszen azt csinálhatja a hét minden napján, amit a legjobban szeret: játszhat. Ebben a korban ugyanis minden edzés játéknak számít, legyen az „pötyögés” vagy a legkeményebb erőnléti felkészülés. Így maradt ez a lelkesedés az évek multáival. A serdülő, az ifi korosztályban, vagyis a gimnáziumi évek alatt Andrea töretlen lelkesedéssel folytatta az edzéseket, nyerte a mérkőzéseket. A magyar asztalitenisz élvonalához tartozott, az országos ranglista 12. helyéig jutott ebben az időben. Elárulta: amellet, hogy a Statisztika, tehát egy egyesület színeiben játszott, leginkább a csapatversenyeket kedvelte, ahol társaival együtt küzdhet a győzelemért. Érdekes „mellékösvény” ez egy elsősorban egyéni sportágban. Az egyesületért, egy egész csapatért küzdeni természetesen mindig nehezebbnek hat.

Ez az elhivatottság változott meg némileg az gimnáziumi éveket követően. Az asztalitenisz kezdte elveszíteni elsődleges szerepét az életében. Természetesen az érettségire, a felvételre való készüléssel mellett már megérett a gondolat, hogy nem egészen bizonyos, hogy e sportág lesz életének legmeghatározóbb tényezője a jövőben is. Természetesen ugyanúgy folytak tovább az edzések heti öt

alkalommal, de valahogy mégis kicsit más-ként. Valószínűleg az erőviszonyok, az arányok változtak meg némileg, ahogy az legtöbbször lenni szokott. A sport már nem feltétlenül az egyéni túli, másokért folytatott küzdelmet jelentette. Ahogy Andrea mondta: „egyre inkább kezdtem már csak magamért játszani.” Elmaradozott az egyén fölötti magasabb cél-kért küzdés motívuma, amely eladdig olyan pluszt jelentett, mellyel semmi nem vehette fel a harcot.

Töretlen szeretettel

Andreát időközben felvették az Egészségtudományi Kar gyógytornász szakára. A sportolásra, azon belül pedig az asztaliteniszezésre szerencsére a felsőoktatás keretein belül is nyílt lehetőség, hiszen iskolatársával, Cserynyik Ildikóval négy éven keresztül nyerte meg az Egyetemi és Főiskolai Bajnokság csapat- és páros versenyeit. A jó tanuló – jó sportoló díj második díjazottjaként természetesen nem csupán mint az egyetemi és főiskolai bajnokságok nagyszerű versenyzőjét tüntették ki, hanem az elismerés alapját számos klubszinten elért siker szolgáltatta. Andrea 16 évet játszott a Statisztika színeiben, majd a főiskolai évek alatt klubot váltott, és a nagykanizsai csapathoz igazolt. Ennek már öt éve, és azóta is töretlen szeretettel fordul a sportág felé hetenként háromszor, két órán keresztül, illetve a mérkőzések ideje alatt. Túlzás lenne azt állítani, hogy a hobbi-szinhez bármilyen köze lenne ennek a teljesítménynek, hiszen ez jóval több annál. Be kell látnunk azonban, hogy Andrea és a sport viszonya megváltozott.

Egy ideje már más területen találja meg azt a fajta elhivatottságot, mely elsődlegesen a mások felé való fordulásból táplálkozik. Ez pedig a gyógytorna, melynek alapvető attribútuma a mások egészsége felett érzett felelősség. Tehát a „csapatjáték” szelleme újra körbelengheti életét, hiszen majdani szakmájában tökéletesen tudja kamatoztatni korábban, a sportban megszerzett tapasztalatait. (Már csak azért is, mert szakdolgozatának témája az asztalitenisz okozta „féloldalúság” kiküszöbölése.)

Átértékelési folyamat

A gyógytornász szakmát már a gimnázium ideje alatt választotta magának. Érdekes egybeesés, hogy ennek az időszaknak a vége felé, tehát az érettségéhez közelítve kezdett egyre inkább „elmozdulni az első helyről” az asztalitenisz, vagyis a tulajdonképpeni (csapat)sport. Azt már nagyon nehéz lenne megállapítani ennyi év távlatából, hogy ez az átértékelési folyamat, tehát a szakma és a sport közötti erőátvitel mennyire tekinthető egyidejűnek, talán azért is, mert ezeket a folyamatokat még a mindenkor alany sem mindig képes józan ésszel tetten érni. A labda pattogásának varázslatos hangja, a csarnok illatának vonzása valószínűleg soha nem múlik el, hiszen Andrea a távolság miatt, csupán a mérkőzéseken találkozik csapatával, így felkészüléseinek színhelye még mindig a Statisztika terme, ahova 21 éve, első elemisként betette a lábát.

Cserynyik Gábor

A TF-nek kötelező előrelépnie

A felsőoktatás ma szolgáltatás, és a benne dolgozóknak kötelességük, hogy minél magasabb szinten szolgáltsanak. A követelményeket nem ők szabják, de nekik alkalmazkodniuk kell hozzá. Így látja ezt prof. dr. Radák Zsolt, a Testnevelési és Sporttudományi Kar tudományos és külkapcsolati dékán-helyettese. A tanár úr 1970-től, diákkora óta kötődik az intézményhez, mely ma szerinte elég nehéz helyzetben van, de vannak iránymutató elképzelései.

(Az alábbi linken hallgathatják meg Radák Zsolt idén február 23-án, a téli diplomaosztón tartott ünnepi beszédét: <http://www.hupe.hu/szerv/dh/beszed.html>)

- Professzor úr, tavaly pályáztott a dékáni posztra, az idén viszont nem. Miért?

- Ha a kapu előtt állok, helyzetben vagyok, mégsem kapom meg a labdát és nem tudok löni, akkor hiába passzolják oda azt a labdát később, amikor én már nem vagyok ott. Az ember életében vannak bizonyos szituációk és időzítések, ami ha elveszik, akkor azt már visszahozni nem lehet.

- Mi történt, mi változott egy év alatt?

- A lelkem változott. Szerintem a dékáni pozíció egy nagyon komoly szolgálat, és messze nem a hatalomról szól. Aki a mai felsőoktatást ismeri, az tisztában van ezzel. A kar szolgálata sok erőt, energiát von el a szakmai munkától. Ebben az évben nagyon ígéretes tudományos munkát kezdtünk el az általam irányított Sporttudományi Kutató Intézetben, mely komoly figyelmet és remélhetőleg még manuális munkát is igényel tőlem. Most erre szeretnék fokozottabban koncentrálni. Tavaly még úgy gondoltam, a TF érdekében mégis bevállalom ezt a dékáni szolgálatot, ma ezt már ilyen erősen nem érzem.

Szétszórt képzés

- Nagyon érdekes átalakuláson megy át a TF mostanában. Elég komoly páfordulás történt: a kar elszakadási törekvése leállt, most a leválási folyamatot elindítóknak kell ezt visszafordítani, vagy legalábbis a helyzetet normalizálni.

- Pontosan így van.

- És Ön abban vállalt volna szerepet, hogy maradjon a TF az egyetemen belül?

- Nekem szerencsém volt, mert megtapasztalhattam Japánban – Tsukubában szerettem a PhD fokozatot – milyen fantasztikus hangulata van egy többféle tudományt egybeszűrítő egyetemnek. Csodálatos dolog a diákoknak az az egészséges keveredése, hatalmas hozadékot jelent ez a lehetőség a jövő értelmiségének, és ez persze jó az országnak is. Díjaznék, mondjuk, Budapest határában egy olyan hatalmas kampuszt, ahol helyet kapna az összes tudomány, de jól tudom, ez ma csak utópia. Kevésbé szerencsés megoldás egyetemeket úgy egyesíteni, hogy azok részlegei szétszórva vannak a városban, így ez eléggé drága, és lám, sérelmeket is hozott.

■ Radák Zsolt

Az azonban mindenképpen jó, ha a sport találkozik egyéb tudományokkal is. Sajnos, ma Magyarországon nagyon sok olyan kompromisszumot hozunk, amelyekkel megöljük a dolgok lényegét. Értem ez alatt például a szakmánk – a testnevelő tanárképzésre gondolok most – kritikus állapotát. A TF sokáig monopolhelyzetben volt, majd Pécsen indult még ilyen jellegű képzés. Manapság pedig úgy néz ki, hogy azok az egykori főiskolák, amelyeken korábban alapképzést folytattak, megkaphatják az akkreditációt a mesterképzésre is. Emiatt aztán félok, hogy ha a tortát túl sok szeletre vágják, akkor egy idő után mindenki éhezni fog.

Dékánt választottak

A TF Kari Tanácsa 25 igen és 1 tartózkodás mellett április 22-én dr. Tihanyi József tanszékvezető egyetemi tanár urat választotta meg a TF dékánjának. A megbízatás 2008. július 1. és 2011. június 30. közötti időszakra szól.

Idősekre gondolva

- Miközben a felvevőpiac nem nő, testnevelő tanárok vannak munka nélkül. Mit tehet ilyenkor a TF?

- Mindenképpen a minőség irányába kell elmozdulnunk, minőségi szakembereket képezni. Próbálunk nyitni a prevenció felé is, melyben a fizikai aktivitás az első, nincs olyan betegség, ahol ennek hiánya ne lenne rizikófaktor. Ezt jobban tudatosítani kellene az emberekben és itt, a Semmelweis Egyetemen is. A sporttudomány egy seregnyi tudományterületet befogad, nem lehet például elválasztani az egészségtudománytól. Szeretnék végezni az egészségmegőrzés fontosságára rávilágító kutatásokat, vizsgálatokat, de jóformán nincs erre anyagi forrás. Mondok egy másik példát is, amelynek elindítása szintén nehéz, ez pedig a gerontoterápia. Arra gondolván találtuk ki, hogy 2020-ban minden negyedik ember az EU-ban 65 év felett lesz. Nem mindegy az érintetteknek, de az államoknak sem, hogy milyen módon élük meg az emberek az idősödést: ágyban fekvve, vagy frissen fitten. Ezért olyan szakembereket szeretünk volna képezni, akik képesek kimozdítani, megmozgatni ezt a korosztályt. Jelenleg azonban, ahogy mondani szoktam, betegügyi reform folyik, hiszen a betegellátásról döntenek. Nem nagyon kerül szóba, hogy mit lehetne tenni a ma még egészséges emberekért azért, hogy ne kerüljenek kórházba. Találunk erre pozitív kezdeményezéseket a világban, például az időseket hagyományosan tisztelő Kínában. Az egyik pekingi parkban láttam reggel hatkor, amint több tízezer ember – 90%-uk 60 év fölötti – edzi a testét. Játzóterük van a nyugdíjasoknak, ahova kijárnak, társaságban vannak, közös élményt kapnak, vidáman ténykednek, és nem otthon, begubózva jajgatnak, hogy itt fáj, ott fáj. Az idősebbeknek sokkal nagyobb szükségük lenne a fizikai aktivitásra, mint a fiatalabbaknak. Közismert, hogy az életmóddal mennyire befolyásolható az átlagéletkor alakulása...

-... csak éppen szakmai téren volna még mit tenni, így gondolja?

- Rengeteg problémánk, dolgunk és lehetőségünk van. Nekünk a Semmelweis Egyetemen belül is ki kell vívniunk, hogy ott legyünk a legjobbak között. Kötelező előrelépni, sokkal többet publikálnunk a szakmai és a tudományos lapokban, és képezni magunkat is, hogy lássuk, a világ milyen irányban változik, mert az nem hozzánk igazodik, hanem nekünk kell a megváltozott igényeket kielégítenünk. Meggyőződésem, hogy folytatni kell a testnevelő tanárképzést, egyre magasabb szinten – ha kevesebb létszámban is –, ezt mi mindig jól tettük. És a prevenció felé kell lépni, erre van kereslet. A rekreáció, a wellness nagyon jól eladható, egyre több család megy el hétvégén fürdőhelyre, s nem csak beleül a meleg vízbe, hanem egyéb foglalkozásokat is akar. Ehhez az igényhez kell képeznünk sokat tudó szakembereket. Nyitottunk is az egészségtan-oktatásban, a rekreációban, a sportmenedzser képzésben.

Folytatás a 12. oldalon

Folytatás a 11. oldalról

Kereslet mesterképzésre

- Miben kellene még előrelépniük? Van-e például elég külföldi hallgatójuk?

- Fontos lenne a létszámukat növelni, gazdasági és presztízs-szempontból is. Az angol nyelven folyó edzőképző programon – mely rajtunk kívül csak Spanyolországban van – 60 hallgató vesz részt jelenleg. Emellett oktatunk szintén angolul testnevelő tanár és humánkineziológia szakon is, de még a hagyományos struktúrában. Folyamatosan

térünk át az alap- és mesterképzésre, főleg az utóbbi programjainkat tudjuk majd könnyebbek eladni a külföldieknek.

- Hozhatnának hallgatókat Kínából és Indiából is.

- Ezt szeretnénk, mindkét országban nagyon jó neve van a TF-nek, megmaradt a köztudatban az az időszak, amikor a magyar sport még világszínvonalú volt, amiben azért nem kis szerepet játszottak a nálunk képzett edzők is.

- Visszatérve az Ön helyzetére, hét éve dékánhelyettes. Megpályázza-e ismét ezt a posztot?

- Ez majd a dékán úrtól is függ. Szeretném, ha nem megosztottság, hanem egyetértés lenne a TF-en.

T.K. - T.A.

Zsolnai Béla professzor nyolcvan éves

Fotó: Dr. Dermendi

Kedves ünnepség szakította félbe a „Szülészet-nőgyógyászati infekciók aktuális kérdései” című rendezvényt április 4-én, a II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán. A tudományos program első részének végén dr. Pajor Attila klinikaigazgató professzor köszöntötte 80. születésnapja alkalmából a magyar nőorvosok egyik kiemelkedő alakját, dr. Zsolnai Béla egyetemi tanárt, aki 50 éve dolgozik a klinikán. Az akkor elhangzott mondatokból idézünk.

Zsolnai professzor életútja egy borsodi kis faluban, Zilizen kezdődött 1928. április 26-án, majd a Miskolci Református Révai József Gimnáziumon, a Debreceni Orvostudományi Egyetemen és annak Szülészeti Klinikáján, végül a Budapesti Orvostudományi Egyetem II. sz. Női Klinikáján folytatódott. Ebben csak egy kis kitérő volt, nevezetesen, hogy 1965-66-ban a svájci Baseli Szülészeti Nőgyógyászati Klinikán egyéves tanulmányúton vett részt, ahol mind klinikai, mind tudományos munkát végezhetett. Többek között az EPH gestosis témakörében publikált.

1969-ben védte meg kandidátusi értekezését, amely a méhlepény egyes enzimeinek vizsgálatával foglalkozott.

1979. július 1-én tanszékvezető egyetemi tanárrá és a II. sz. Női Klinika igazgatójává nevezték ki.

Az igényes klinikai munka, az oktatás, a gyógyítás és a műtéti tevékenység mellett elmélyült tudományos munkát végzett, amely kiterjedt a szülészet- nőgyógyászat csaknem minden fontosabb témakörére. Több mint 220 tudományos közleménye jelent meg, nagyjából német vagy angol nyelven, továbbá 18 könyvrészletet írt.

Főképpen az idő előtti fájástevékenység okainak, a koraszülés megelőzésének, a beta-

receptorstimuláló anyagok hatásmechanizmusának, placentáris transzportjának, magzati és anyai hatásainak, valamint a terhesség alatti surfactant szintézis-fokozás lehetőségeinek vizsgálatával foglalkozott. E témakörből írt disszertációjával lett az MTA doktora 1985-ben.

Zsolnai professzor úr szoros együttműködést épített ki hazai és külföldi, elméleti és klinikai intézetekkel. Tizenöt évig volt a klinika vezetője, ez idő alatt 2 MTA doktori értekezés és 20 kandidátusi értekezés került megvédésre. Gyümölcsöző, közös publikációkban is megnyilvánuló együttműködést alakított ki a bayreuthi (prof. Weidinger), a baseli (prof. Rippmann), a mainzi (prof. Wiest), az erlangeni (prof. Lang), a St. Gallen-i (prof. Haller), a helsinki (prof. Oesterlund), a drezdai (prof. Holttorff), a varsói (prof. Troszynsky), a St. Louis-i (prof. Hertelendi) és a washingtoni (prof. Csapó) klinikával.

Zsolnai professzort 1979-ben a klinika vezetése mellett az Országos Szülészeti és Nőgyógyászati Intézet főigazgató főorvosává és a Szakmai Kollégium elnökévé is kinevezték. Közel 10 évig irányította az intézet munkáját. Ilyen formán meghatározó szerepet játszott a szakmai irányelvek kidolgozásában, a szakterületünket átfogó szervezőmunká-

Teniszbérlet vagy teniszjegy

A Népligeti Sporttelepen még igényelhető **kedvezményes teniszbérlet** az egyetem **hallgatói és dolgozói** részére az intraneten megtalálható érvényes díjtábla alapján.

A **Testnevelési és Sportközpont** igazgatósága minden **kedden és csütörtökön 17-19 óráig** 3-3 pályán **testnevelő tanár vezetésével**, térítésmentes tenisz oktatást – edzést szervezett. Az edzési időn kívül is – előre egyeztetett időpontban – a **hallgatók** (FOK, GYTK, ÁOK, EÜ Ügyvitelszervező és EÜ Informatikus, valamint a karok PhD hallgatói) a **Népligetben térítésmentesen teniszezhetnek**, amennyiben a nyilvántartásban rögzítik jelenlétüket. Költségeiket a Testnevelési-és Sportközpont a nyilvántartás alapján megtéríti. A teniszbérlet térítésköteles. Felszerelést (ütő, labda) szertár hiányában biztosítani nem tudunk.

Információ kérhető:

Teniszbérlet esetén:

Balogh Attiláné létesítményvezetőtől
(telefon: 06-1-2625529, fax: 264-14-08,
e-mail: balogh.attilane@gmf.usn.hu).

Alkalmi teniszezés esetén:

a Népligeti Sporttelepen,
időegyeztetés telefonon: 06-1-2629570
vagy 06-30-5702418.

Teniszedzésről hallgatóknak:

Lehel Zsolt teniszedzőtől (TSK),
telefon: 06-20/825 0615.

ban, és a magyarországi anyai halálesetek elemzésében, amelyeket 1978-1987 között minden évben ismertetett a Népegészségügy folyóiratban.

Zsolnai professzor úr számos hazai és külföldi tudományos társaság tagja, illetve vezetőségi tagja, valamint folyóirat szerkesztőségi tagja volt. Ezek közül is kiemelem a European Society for Clinical Investigation és az Internationale Forschungsgesellschaft der Gestose társaságokat.

Tagja volt 1980-tól egy cikluson át az MTA Orvosi Osztálya Tanácskozási Jogú Testületének, több éven keresztül az Egészségügyi Tudományos Tanács ügyvezető elnökségének. Éveken keresztül részt vett az International Planned Parenthood Federation Európai Régió testületének munkájában. Hosszú éveken át a Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság elnöke volt, majd tiszteletbeli elnöke lett. E testületől Tauffer emlékérmét kapott. Több évtizedes kiemelkedő és áldozatos munkája elismeréseként 2003-ban pedig Tauffer díj kitüntetésben is részesült.

1994-ig vezette a klinikát. 1997-ben vonult nyugdíjba, de azóta is tanácsadóként, majd önkéntes segítőként támogatja a klinika oktató és gyógyító tevékenységét.

Tanítványaiából többen lettek a szakma vezető munkatársai. A saját tudományos, klinikai pályafutásom elindítása is dr. Zsolnai Béla nevéhez kötődik.

Boldog születésnapot, további egészségben töltött éveket kívánok Professzor Úrnak, Isten éltesse sokáig!

Dr. Pajor Attila
egyetemi tanár, klinikaigazgató

Onkológiai centrum az Urológiai Klinikán

Immár 10 éve, hogy **Romics Imre** professzor az Urológiai Klinika vezetésének átvételét követően onkológiai központ létrehozását határozta el. A radikális urológiai daganatos műtétek teljes széles körének megőrzése és kiteljesítése mellett a gyógyszeres onkológiai kezelésekre elvégzésére uroonkológiai osztályt alapított. Ezen belül kemoterápiás részleg működése vette kezdetét.

Első lépés az urológiában már megfelelő gyakorlatot szerzett klinikai onkológus kiképzése és az önálló részleg kialakítása volt. Ezt a feladatot **Szűcs Miklósr**a bízta, aki 1999-ben szakvizsgázott klinikai onkológiából és emellett még ebben az évben a képzést végző Országos Onkológiai Intézet urológus konzultánsává, később főorvosává nevezték ki.

A megfelelő személyzeti és technikai feltételek kialakítását követően ma már a heredagana-

tok kezelésén kívül valamennyi urológiai daganat komplex ellátása zajlik a klinikán.

A későbbiekben további két urológus, **Mavrogenis Stelios** és **Riesz Péter** is klinikai onkológus szakképzést szerzett, így ma már évente több mint ezer kemoterápiás kezelés történik az Urológiai Klinikán.

Rendszeres klinikopatológiai megbeszélések zajlanak, melyen belül külön figyelmet érdemelnek az onkológiai esetek. A patológusok mellett gyakran történt személyes egyeztetés a képalkotó vizsgálatok leletezőivel és szükség esetén sugárterápiás szakemberrel is. Így már évekkel ezelőtt rendszeresen történtek interdiszciplináris onkológiai megbeszélések, bár ezt akkor még nem „onkoteam”-nek nevezték.

A betegek jó része az intézet által operált és kezelt esetekből tevődik össze, de mivel hazánkban

■ Az Uroonkológiai Centrum orvosai: (balról jobbra) Szűcs Miklós, Romics Imre, Mavrogenis Stelios és Riesz Péter

jelenleg ez az egyetlen urológiai osztályon működő, az előírt minimál feltételeket teljesítő onkológiai részleg, gyakori, más intézetből is jelentkező betegek kiegészítő gyógyszeres kezelésére.

Mostanra érett meg a helyzet arra, hogy a különálló onkológiai részleg önálló osztállyá alakuljon.

2008 márciusában a Klinikai Központ vezetésének döntése alapján az Urológiai Klinika „Uroonkológiai Centrum” elnevezésére jogosult.

Reményeink szerint további fejlődését anyagi korlátok nem fogják jelentősen befolyásolni.

Dr. Szűcs Miklós

Radiológus szakorvosképzés egyetemünkön

A radiológia az orvostudomány szakterületének legdinamikusabban fejlődő ágai közé tartozik. Ha megnézzük, a XXI. század elején mit takar e szakterület, akkor kollégáink joggal méltatlankodhatnak, hiszen a diagnosztikai képalkotás arra törekszik, hogy az ionizáló röntgensugarat felváltják más energiák, ezáltal is csökkentve a szervezetre káros sugárzások mértékét. Az MRI, valamint az ultrahang diagnosztikai kutatások nagy része mind ezt szolgálja, s nem csak a morfológiai, hanem a funkcionális paraméterek tekintetében egyaránt.

Nagy szerepe van a diagnosztikában a képfúziós technikáknak, amikor lehetőség nyílik arra, hogy az egyik vizsgáló módszer összegezhető, kiegészíthető legyen egy másikkal, mely megkönnyíti bizonyos beavatkozások kivitelezését. Ezen pár gondolat sejtetni enged az is, hogy e módszerek ismeretéhez, továbbfejlesztéséhez nélkülözhetetlen szükség van szakemberekre.

Ezen szakképzést valamint kutatást az egyetem nem engedheti ki a kezükből, hiszen a hármas egység: kutatás, tanítás, gyógyítás nem csorbulhat.

Professzor **Hüttel Kálmán**, mint a radiológus grémium elnöke, közösen a szakma tudósaival és mentoraival a képi diagnosztikai szakorvosképzés követelményrendszerének átdolgozásához látott hozzá. A szakág dinamikus fejlődése szigorú képzési protokollt kíván, mely több szintre bontott. A részekre osztott modalitások, illetve az erre épülő klinikai morfológiai elsajátítása után a rezidens számot ad tudásáról. Az egységesített szakmai követelményrendszer az európai és az amerikai iskolákhoz is igazodik. A szakvizsgára készülő jelölteknek a felkészülés szempontjából ez nagyon sok előnyt jelent, hiszen ebben a rendszerben az elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére egyaránt biztosított a lehetőség.

Hüttel Kálmán professzor ezen munkacsoport összefogásával megtette az első lépést ahhoz, hogy a Semmelweis Egyetemen a radiológus képzés visszanyerje, egykori mestere, professzor **Zsebők Zoltán** munkássága alatt elért európai viszonylatban is kiemelkedő szintjét.

Dr. Szalai Klára

Negyven év az Urológiai Klinikán

■ Bilák Istvánné

Bilák Istvánné még **Kelemen Irénként** helyezkedett el 1967. április 17-én az Urológiai Klinikán. Tanulmányait a Vámos Ilona Ápolóképzőben folytatta, és itt szerzett általános ápolónői képesítést. Negyven esztendeje dolgozik a Semmelweis Egyetem Urológiai Klinikáján, és 43 éve az egészségügyben.

Már az első hetekben bebizonyította, hogy szakmailag magasan felkészült, rátermett az ápolói hivatásra. A klinika dolgozóival és a betegekkel könnyen alakított ki jó kapcsolatot. Családi problémák, a gyermekek nevelése mellett is mindig kiemelkedő nyugalommal és empátiával dolgozott, nem egyszer betegen vagy éppen kilenchnaposan terhesen. Nem jelentett számára nehézséget más dolgozó helyettesítése, a klinika minden részlegén dolgozott, helyállt, bizonyította hivatástudatát és ápolói elkötelezettségét. Az intézet vezetői mindig elégedettek voltak munkájával, a fiatal orvosok és ápolók pedig minden esetben számíthattak segítségére a szakma elsajátításában.

1975-ben osztályvezető főnővérnek nevezték ki. E munkakör betöltéséhez már kellő szakmai gyakorlattal rendelkezett, elméleti tudását pedig rendszeresen szakmai továbbképzéseken frissítette.

2004 márciusában nyugdíjba ment, de a klinika aktív dolgozója maradt. Napi munkája végzése közben ugyanaz az elkötelezettség, hivatástudat vezérli. Aktív résztvevője a szakmai konferenciáknak, továbbképzéseknek, hogy elméleti ismereteit bővítse a változásoknak megfelelően. Szívesen segít a klinika által szervezett rendezvényeken, továbbképzéseken. Tevékenyen részt vesz az elsőéves orvostanhallgatók, főiskolai hallgatók gyakorlati ápolás oktatásában. Ismereteit, tapasztalatait örömmel osztja meg a hallgatókkal. A betegekkel szembeni példamutató empátiakészségét bizonyítja, hogy visszatérő betegeink a mai napig szívesen kerülnek az általa vezetett osztályra.

Bizunk benne, hogy Irén nővér még sokáig egészségben klinikánk aktív munkatársa marad.

Bognár Krisztina
klinikai főnővér

Nélkülözhetetlen dietetikusok

Tavalyi tavaszi nemzeti ünnepünkön Újvári Zoltánné, a Kútvölgyi Klinikai Tömb Dietetikai Szolgálatának vezetője Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott. Nagyon türelmes és közvetlen ember hírében áll, 1968 óta dolgozik az egészségügyben. Vas megyéből származik, az érettségi után a fővárosban végezte a diétás nővérképzőt. Pesten nem kapott munkát, így pályáját a Pécsi Orvostudományi Egyetemen kezdte.

Újváriné nyolc hónapot dolgozott vesebetegek között, megtanulta ezt a szakterületet is. Ezután újabb nyolc hónap következett a nagykanizsai kórházban, ahol ételmezésvezető-helyettesként és diétás nővérként tevékenykedett. 1969-ben került a Szabadság-hegyi tudósanatóriumba, amelyet 1978-ban csatoltak a SOTE-hoz, ezen belül is a III. számú Belgyógyászati Klinikához.

Ebben az évben szerzett dietetikusi diplomát az Egészségügyi Főiskolán, 1995-ig dietetikusként, 1998-ig pedig ételmezésvezetőként és vezető dietetikusként dolgozott.

■ Újvári Zoltánné

Bizalmon alapuló

A Dietetikai Szakszolgálatnak a vezetőn kívül még 6 diplomás munkatársa van. Valamennyi klinikai területen tevékenykednek. Felelősségteljes munkájukkal jelentősen hozzájárulnak a betegek gyógyításához. Meglehetősen sok fejtörést okoz, hogyan oldják meg az egy napra meghatározott, szűkös pénzügyi keretből

a különféle betegségekben szenvedőknek előírt diétás ételmezést. Külön kell gondolni a vesebetegekre, a diabéteszesekre, illetve a sebészeti műtéten átesettekre, és más-más

kalóriájú étkezésben részesülnek például a pszichiátriai kezeltek. Külön étkezési tanácsadást tartanak a várandós asszonyoknak is. A tanfolyam anyagát ők állítják össze.

A diétás étkezés személyre szóló. Ezért a dietetikusok munkája nagyon is bizalmon alapuló. Az odafigyelés, a törődés nagyon sokat segíthet a betegségek kialakulásának megelőzésében. De ha már megtörtént a baj, akkor a táplálkozás módosításával maga a beteg is hozzájárulhat saját gyógyulásához.

Újváriné Erzsébet nagyon szereti a kollégáit és legfőképpen a betegeket. Örül, ha sikerül egy új, hatékony diétás ételt megkóstoltatni a pácienssel. S, ha az illető meggyógyul, akkor már remélhető, hogy tudatos táplálkozással, diétázással karban tudja tartani az egészségét.

Gyakorlati bemutatás

A dietetikus szakember 20 éve vezet gyakorlatokat a Pécsi Egészségügyi Főiskolán és egyetemünk Egészségtudományi Karán. Egyszerre hat csoportot fogad kollégáival bemutatva a diákoknak a dietetikusok gyakorlati munkáját.

A Dietetikai Szolgálat munkatársai felügyelnek a KÚT összes betegeinek – a benn fekvők és az ambulánsan kezelték – diétás étkezésére. Mint megtudtuk: az Ápolási Igazgatósághoz való csatolásuk azt jelenti, hogy munkájuk jól szervezett, valamennyi egészségügyi részleg igényli a tevékenységüket.

I.M.

Török vendég

Április 22-én érkezett az ETK-ra dr. **Neriman Inanc**, a török Erciyes Universitási Dietetikai Tanszékének vezetője. Egy hónappal ezelőtt beosztottja, **Dilek Katranci** látogatott a Vas utcába. Ezúttal a tanszék vezető professzor asszony tisztelte meg a magyar oktatási intézményt. Az ETK Dietetikai Tanszéke számos szakmai programot szervezett az egy héti itt tartózkodó neves vendégnek, aki találkozott a karon Erasmus-ösztöndíjjal tanuló két török hallgatóval is.

Fórum ápolásáról

A Semmelweis Egyetem Klinikai Központja ápolóinak és asszisztenseinek kezdeményezésére, dr. **Tulassay Tivadar** rektor úr vezetésével, fórumot szerveztek az ápolásról **május 15-én 14 órakor**, a NET Dísztermében. A rendezvény időszerűségét az adta, hogy hónapok óta hiába adnak fel hirdetéseket ápolói munkakörökre, ezekre senki, vagy egy-egy döntően szakképzetlen jelentkező van. Az ápolók kritikus helyzetének felméréséből egyértelműen kiderül, hogy országos problémáról van szó, amely tarthatatlan. Az ápolói utánpótlás kérdése a klinikai betegápolás/betegellátás mellett a felsőoktatást is érinti. Az ügy fontosságára való tekintettel rektor úr meghívta az egészségügyi és az oktatási minisztert, az országos tisztifőorvost és tisztí főnővért, valamint a Magyar Kórházzövetség, a Magyar Ápolási Igazgatók Egyesületének, a Magyar Ápolási Egyesület, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói és az Orvosi Kamara elnökeit, továbbá az egyetem vezető tisztségviselőit, az orvos és humán erőforrás gazdálkodási igazgatókat, a SOTESZ és a KAT elnökeit, a klinikák igazgatóit és klinikavezető főnövéreit. A fórummal kapcsolatos javaslataikat, kérdéseiket juttassák el **Csetneki Juliannához** (e-mail: csetneki@kkt.sote.hu; telefon: 318-5364).

Angolul a rendelőben!
Orvosi angol szaknyelvi tanfolyamok!

Hogyan kérdezzük ki a betegeket?
Miképp konzultáljunk kollégáinkkal?
Mindezt elsajátíthatja a Medicomm Nyelviskolában!

Orvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
Június 2-6. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Fogorvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
Május 19-23., Június 16-20. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétfélig IELTS vizsgára felkészítő tanfolyam:
Június 7-től. (30 óra, szombatanként 6 tanóra)

Intenzív IELTS vizsga előkészítő tanfolyam:
Május 26-30., Június 23-27. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétfélig orvosi angol szaknyelvi tanfolyam:
Május 17-től (25 óras, szombatanként 5 tanóra, 5 alkalommal)

Profex nyelvizsga előkészítő tanfolyamok nyáron!

Business English képzések: Május 20-tól!
(30 óras, kedden és csütörtökön 2-2 tanóra, 15 alkalommal)

Érdeklődni: 06 30 270 7316
www.medicomm.hu

Sport Nap az ETK-n

Az Egészségtudomány Kar 13. Kari Napját április 23-án a Hallgatói Önkormányzat és a Testnevelési Csoport szervezésében a Római parti Dunaparty Club Hotelben tartották.

A rossz idő ellenére is szép számmal jöttek a hallgatók és élvezték a sporttevékenységekben és szórakoztató programokban gazdag rendezvényt. Megérkezésükkor a hallgatók a támoga-

■ Atlasz Gábor

tók által felajánlott magazinokból álló csomagokat kaptak. Miután mindenki feliratkozott a választott sportprogramra, a rendezvényt dr. **Mészáros Judit** főigazgató nyitotta meg. Külön megtiszteltetés, hogy **Plichta Anikó** hivatalve-

zető és dr. **Vingender István** főigazgató-helyettes is eljött az eseményre.

Az izgalmas sportrendezvények (röplabda, kosárlabda, tollaslabda, foci, kötélhúzás, kajak-kenu, motorcsónak) után elkezdődtek az egyéb szórakoztató programok. Úgy mint paintball, playstation, quíz-show és íjászkodás. Két hallgatónk játékos feladatokkal igyekezett meggyőzni a rendezvény résztvevőit a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról.

A dietetikus hallgatók csapata ismét finom bogrács-gulyást készített az éhes, és a bizony a sportolásban ki is fáradt hallgatóknak. A hölgyek szépítésére idén is fodrász, sminkes és körömdíszítő állt rendelkezésre.

A nap végén **Atlasz Gábor** pantomim művész előadása mindannyiunk arcára mosolyt fakasztott

A napot a támogatók által felajánlott nyemrényekből álló tombolahúzás zárta, aminek köszönhetően sokan tértek haza kezükben szépségápolási terméket tartalmazó ajándék-

csomaggal. Nagy izgalommal várjuk az őszi Kari Napot, amely reméljük napsütésben is és új hallgatókban is bővelkedni fog.

Takács Hajnalka
SE-ETK HÖK

Kiállítás

A Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karon „**A magyarországi bába-szülélnő mesterség a 18. század második felétől a 20. század közepéig**” címmel kiállítást rendeztek, melyet május 30-ig láthatnak az érdeklődők a kar Vas utca 17. szám alatti épületének 5. emeletén, a *Szél Éva* teremben.

Versjáték, örömjáték

Április 10-én nagy lelkesedéssel és örömmel éltük végig hagyományos **vers-játék - fesztiválunkat**.

Íme az eredmények:

Legjobb színészi díj:
Sánta Eszter (Orvosi Mikrobiológiai Intézet)

Legdrámaibb előadó:
Kovács Kinga (II. Női Klinika)

Legígéretesebb előadó:
Vajda Gergely (FOK)

Leghumorosabb előadó:
Kollár Márk (II. Belklinika)

Szakszervezet különdíja:
Czibula Enikő (Nyomda)

Vízöntő Pincklub különdíja:
Antoni Viktor (FOK)

A díjazottak egyetemi dolgozóink gyermekei.
Gratulálunk!
Tósoki Anikó

Fotókiállítás klubéletről

Egyetemünk Aesculap Fotóklubja – dr. **Godó Ferencnek**, a kollégiumok főigazgatójának szíves segítségével – nagyszerű kiállítást rendezett a Korányi Frigyes Szakkollégiumban. Klubkollektív kiállítás volt ez, mellyel a rendezők a klub életét, tevékenységét kívánták az érdeklődőknek bemutatni. A tárlat megnyitóján, Godó főigazgató mellett, megjelent **Kún Éva** igazgató (Marketing és Kommunikációs Igazgatóság), dr. **Tamási Sándor** ny. egyetemi tanár, nagyszámú szakmabeli és az érdeklődő közönség. A kiállítás házigazdája **Szarvassy Imre**, a fotóklub vezetője volt.

K.E.

Meghívó

A **Semmelweis Egyetem Baráti Köre** májusi rendezvényét **május 28-án, szerdán 17 órai** kezdettel tartja.

Pogram

„*Semmelweis Ignác ükunokája*”: **prof. dr. Hüttl Kálmán** (Ér- és Szívsebészeti Klinika), „*Az egyetemtörténet forrásai az Országos Levéltárban*”: **prof. dr. Geccényi Lajos** Főigazgató (Magyar Országos Levéltár)

A rendezvény helye:

Nagyvárad Téri Elméleti Tömb Díszpáholya (1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.)

Szeretettel várjuk Önt!

Kérjük, szíveskedjék értesíteni barátait és munkatársait is!

A program előtt fél órával büfével várjuk a résztvevőket.

Dr. Turóczy Gergely
a Baráti Kör titkára

Prof. emer. dr. Monos Emil
a Baráti Kör elnöke

Kulturális Napok

Nagy sikerrel zajlott a **Semmelweis Egyetemi Kulturális Napok** rendezvény sorozat. Következő lapszámunkban olvashatnak az eseményről.

MINDENTANULÁS

ELŐADÓINK

Benedek
András

Rechnitzer
János

Koltai
Dénes

Forray R.
Katalin

Bögel
György

Nyíri
Kristóf

Zachár
László

Sorozatunkban az egész életen át tartó tanulás jelentőségéről és lehetőségeiről hallhatnak előadásokat.

2008. május 6. Duna 1.

A felnőttek képzésének korszerű módszerei

2008. május 8. Duna 1.

Kiemelt társadalmi csoportok képzése

2008. május 13. Duna Autonómia

A hátrányos helyzetű felnőttek tanulása

2008. május 13. Duna 1.

Kiemelt társadalmi csoportok képzése I.

2008. május 15. Duna 1.

Kiemelt társadalmi csoportok képzése II.

2008. május 20. Duna Autonómia

Európai és hazai képzési, pályázati lehetőségek

2008. május 22. Duna 1.

Képzési programok romák részére I.

2008. május 27. Duna 1.

Képzési programok romák részére II.

A MindenTanulás műsorsorozat adásai május végétől megtekinthetők a www.mindentanulas.hu oldalon.

Egyebek mellett olyan tulajdonságokról - a kulcs-kompetenciákról - szólnak az előadások, amelyekre mindenkinek szüksége van, ha sikeres akar lenni.

Nézze a televízióban és az interneten!

Az adások időpontjai, további információ megtalálható a www.mindentanulas.hu oldalon.